

Lievegedicht

Ander werk van Joost Oomen bij Querido

Het Perenlied (roman, 2020)

Visjes. Een avontuur op Salina (reisverslag, 2022)

Joost Oomen

LIEVEGEDICHT

Amsterdam · Antwerpen
Em. Querido's Uitgeverij BV
2023

Deze uitgave kwam mede tot stand door bemiddeling van
Wintertuin Literary Agency.

Copyright © 2023 Joost Oomen
Voor overname kunt u zich wenden tot Em. Querido's Uitgeverij BV,
Weteringschans 259, 1017 XJ Amsterdam.

Omslag Moker
Foto auteur Esther Lutgendorff

ISBN 978 90 214 1953 4 / NUR 306
www.querido.nl

Voor Esther

En er was een geit, die de polka kon dansen op een bed dat in brand stond en die helemaal niks om de vlammen gaf. En die geit hield van Pietepaf.

- Dorothy Kunhardt, *Pietepaf het circushondje* (vertaling en bewerking Annie M.G. Schmidt)

INHOUD

TRAMVREDE

Lieve sneeuw,	13
Poel van limonade en andere slopende dranken	15
Openingszinnen	16
De Rijksinstelling	18
De aardbeiboom	20
Tramvrede	23
De ananaszee	24
Gedichten	25

LEUKLOOMDIER

Lieve pudding,	29
Trui	31
Alles is zoet	32
De bananenboom	34
Dan	36
Appelmelk	38
Oog en liplip	40
Wit hemd	42

Lievegedicht	43
Het oranje gedicht	44
Hoe kan een pasgevalle meteoriet extreem koud zijn?	46
Die nacht	48
Simpel	50
Een lange i	52
Liedje	53

DIT GEBEURDE AUTOMATISCH

Lieve citroenboom,	57
Vruchtjes eten	59
Dieren en dingen in de regen	63
Zit mandarijntje	66
Een blok cement op zolder vinden	70
Kurkje	74
Het wordt al donker, het is al bijna nacht	75
Aantekeningen	79

TRAMVREDE

mijn poezenschoenen
zijn geheim

Lieve sneeuw,

Wat is een gedicht? Wat is het dat wanneer er een opgeblazen strandbal op het dak van een fietsenschuurtje ligt, je vrolijk wordt, maar als diezelfde strandbal op een roltrap op en neer wordt vervoerd, je je een beetje alleen en droevig voelt? Hoe kan het dat twee dingen die op het eerste gezicht ver van elkaar af staan, niets met elkaar te maken hebben, eenmaal bij elkaar gezet een bepaald gevoel oproepen? En hoe kan het dat dat niet bij elke willekeurige combinatie werkt?

Ik vraag het aan jou, omdat als jij valt er bijna altijd poëzie mee naar beneden komt. Wanneer je een boterham in een regenplas legt, wordt hij hooguit vies en nat. Leg je een boterham in de felle zon, dan wordt je boterham oud, in de hagel gaat hij kapot. Maar wanneer een boterham op de stoep ligt en er vallen sneeuwvlokken op, dan heb ik (en ik kan niet de enige zijn) de onweerstaanbare neiging om er een verjaardagskaarsje in te zetten met een kleine, witte vlam. Sneeuw en fietszadels, sneeuw en straatlantaarns, sneeuw en oude eetkamerstoelen aan de weg, sneeuw en meerkoeten, het zijn allemaal gedichten. Ze zijn er het hele jaar niet en dan plots op een koude ochtend is de hele straat ermee bezaaid.

En ik wil weten hoe dat werkt. Ik wil weten wat dat dunne laagje spul is tussen jouw vlokken, nog onbetreden, en de zachte voeten van de zwarte kater. Ik wil weten waarom het er niet is als je een plak kaas op een snee witbrood legt, maar wel als je die kaas vervangt door een klaproos. Wat dat gonzen, die vreemde afspraak is, tussen een knikker en een kikker, een ansichtkaart met de zee erop in de voor de rest lege mand van een luchtballon.

Want die afspraak doe ik niet. Ik kan het niet laten sneeuwen. Ik maak gedichten als het kind dat ontdekt dat de magneetjes van twee houten locomotiefjes niet aan elkaar te koppelen zijn, en dat vervolgens met die kracht begint te spelen. Ik kan een gedicht schrijven omdat ik er soms eentje vind. Of eigenlijk kan ik mijn handen uit het raam steken en hopen dat jij niet wegsmelt, maar erop blijft liggen.

Een groet met witte hoed,

Joost

Poel van limonade en andere slopende dranken

voor sommige dyslectici en
afasiepatiënten zijn garnalenkroketjes
garnalenorkestjes

waardoor ik nu op schoenen
van rode gummibeertjes
over straat loop en
ik zing alle vogels
uit de boom

er hangt een hanger van
gouden bramen om mijn nek

het is moeilijk voor het publiek
om in een gedicht te knijpen en
te zien dat er druppeltjes geluk
op het schilletje komen te staan

maar voor een dichter is het heerlijk

je kijkt uit het raam
bedenkt iets van glas
en het is iets van glas.

Openingszinnen

er valt een traan op een boterham
er valt honing op een plankje kersenhout
er valt een druppel kaarsvet in een zwart meer
er valt zaad op een ontbijtbord
er valt spa rood op een kerncentrale
er valt perziksap op een nog blinde puppy

er groeit gras op een groep leeuwen
er groeit een dennenboom op de snor van Dick Bruna
er groeit een bramenstruik tussen twee schuifdeuren
er groeien frambozen in een bunker
er groeit een cipres in een Mariabeeld
er groeit een oleander in een arrenslee
er groeit een lelietje-van-dalen op mijn rechtervoet

iemand gooit een touw naar een ladekast op zee
iemand gooit een vijg naar een Chinese winkel
iemand gooit een wollen sok naar Corsica
iemand gooit een klont boter van een brug
iemand gooit een verrekijker naar het zoutvaatje
iemand gooit een houten paardje uit een vliegtuigraam

iemand droomt van stempelkussens
iemand droomt in een hooiberg van Beethoven en patat
iemand droomt in een hangmat van radio's tussen varens
iemand droomt in een couveuse van lunch
iemand droomt van zweefvliegen

iemand denkt aan vla
iemand ziet een oceaan van melk
iemand bedenkt de kleur van saffraan
iemand leert klokkijken.

De Rijksinstelling

wegens te hoog oplopende conflicten
in de poëziescene
is er vanaf heden een onafhankelijke Rijksinstelling opgericht
die bepaalt of gedichten mooi zijn of niet

dit is uiteindelijk beter voor iedereen

er is door een panel van leken
een aantal criteria opgesteld
waaraan een mooi gedicht
moet voldoen

niet te lang
maar beslist ook niet te kort (dat staat raar)

niet te grappig
maar zeker ook niet te verdrietig

niet te veel moeilijke woorden zoals differentie of scholastiek
maar ook niet te simpel zoals eend, washand of poffertje

gebruik in plaats van brood eens het woord beroerd
gebruik in plaats van meneer gewoon vriend
hierover is een brochure op te vragen bij de Rijksinstelling
en als u als dichter wilt laten zien dat u een trucje kan
dan spuugt het publiek niet op een trucje

ook worden alle gedichten voortaan getest op begrijpbaarheid,
taalspel, metrumgebruik, waterdichtheid, zuivere beeldtaal,
ideologische achtergrond, droefenis, schokbestendigheid,
lichtvaardigheid, of ze kunnen drijven, of ze op een rouwkaart
kunnen, of ze op een taart kunnen worden afgedrukt, of de regels
wel mooi op een pagina passen, of ze op zo'n stuk folie gaan
dat je op de ramen plakt en of ze geschikt zijn voor opname in
themabundels omdat ze over liefde, dood, vijftig jaar huwelijk,
vissen, messen, watersandalen, het televisieprogramma
Brommer op Zee, Amerika, Duitsland, Gibraltar, de oorlog in een
nog nader te bepalen land, het uitsterven van de orang-oetan,
Remco Campert of de Hollandse maaltijd gaan

niet te wanhopig
maar beslist ook niet niet te wanhopig

niet te veel sneeuw
maar ook zeker niet te weinig

soms de sterren
heel soms de maan

dit is uiteindelijk beter voor iedereen

bij de Rijksinstelling werkt een erg grote man
hij vindt een heel klein gedicht in zijn enorme hand
hij huult.

De aardbeiboom

ik ben op wandeling gegaan
naar de aardbeiboom
maar let op
aan de aardbeiboom groeien geen aardbeien
er groeien rode, bolle bessen aan
een even grote factor kleiner
wanneer je ze naast een golfbal legt
als dat een kwartelei het
van een kippenei verliest

(en daardoor dus wint)
en vele malen minder serieus
zoals een kleine broer met takjes
en stro en serpentine in het haar
die ontzettend veel van feest houdt
maar nooit eerder dronken is geweest

zo zijn de bessen
of bolletjes eigenlijk
van de aardbeiboom
je kunt ze wel eten
maar heel lekker zijn ze niet
ze liggen hoog in de heuvels
rood en soms oranje
als de binnenkant van pruimen
als sintelkleurige maar sappige confetti
(of knikkers op lege schoolpleinen
in de vakantie maar dan nat)

ook dieren laten ze liggen
voor niemand op de grond

zo wil ik ook wezen
een beetje soezen in de zon en regen
en voor geen ander dan die twee
simpel en schitterend zijn
in Portugal stoken ze sterke drank van mij
maar dat is ver hiervandaan
ik ga slapen in de bossen
ik ga slapen in de duinen
ik heb een broek van zwaar katoen
een rode jurk met veertig miljoen gele stippen aan

o, wat zijn er toch een boel dingen te doen op deze aarde
die veel interessanter zijn dan gedichten schrijven
naar Rome vertrekken om een messenwerper
te interviewen met een gouden microfoon
naar de Alpen om
naar een schansspringer te zwaaien
een homerun slaan of zwanger worden
een vlieg doodmeppen voor de koning
een paard stelen voor de dochter van een bevriende dichter
een klompvoet hebben
het aan de stok
een varaan of een banaan
met een netje te lijf

maar vandaag ben ik de aardbei van de aardbeiboom
en de aardbeiboom heeft geeneens aardbeien

ik lig languit als een bolletje
(dit is onmogelijk
en heerlijk)
de wind waait over mijn buik vol lucht
en ik zing en verzin cadeautjes
en ik zing.